Lärarens sida: Avancerad, text 17, Tio i elva

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Att ha is i magen betyder att hålla sig lugn när det är bråttom. Lejla tar uttrycket bokstavligt, och Henry visar betydelsen.

I passet	
Före läsningen	Har du någon gång missförstått vad någon menade? Vad hände?
Stoppet	Stanna efter *”’Du är nog den första som har gjort det på riktigt’, sa han.”* Något är konstigt.
Tänka högt · fråga 3, Ordet	*”Vänta, varför skrattar Henry? Jag ser Lejla framför mig vid frysen. Det står ’Nu gäller det att ha is i magen’, och det står ’Du är nog den första som har gjort det på riktigt’. Jag vet att ett uttryck kan betyda något annat än orden säger. Alltså tror jag att Henry inte menade riktig is. Stämmer det? Jag läser vidare. Henry vänder fiskbitarna en i taget. Nu tror jag att det betyder att vara lugn.”*
Fråga 1 · på raderna	Tre.
Fråga 2 · mellan raderna, Känsla	Ledtrådarna: *”Lejla stod still en sekund”*; *”öppnade hon frysen”*; *”tuggade i sig dem en i taget”*. Svar som texten stöder: förvirrad, osäker, nervös eller ivrig att göra rätt. En tanke att pröva: *”Hon är törstig.”* Hon tar isen direkt efter Henrys ord. Fråga tillbaka: *”Vad gör Lejla direkt efter att Henry har gått?”*
Fråga 3 · mellan raderna, Ordet	Ledtrådarna: *”Nu gäller det att ha is i magen”*; *”som om han hade hela eftermiddagen på sig”*; *”Hon skar långsammare”*. Svar som texten stöder: att vara lugn när det är mycket att göra. En tanke att pröva: *”Att äta is.”* Det är vad Lejla tror först, och Henry skrattar åt det. Den som kan uttrycket behöver också visa en ledtråd. Fråga tillbaka: *”Var i texten ser vi att det betyder så i köket?”*
Fråga 4 · mellan raderna, Det som menas	Ledtrådarna: *”ett helt fotbollslag”*; *”Ha is i magen”*; *”Henry log ned i stekpannan”*. Svar som texten stöder: hon skämtar om sitt misstag, eller hon vill hjälpa servitrisen att bli lugn, eller hon visar Henry att hon har förstått uttrycket. Alla håller med en ledtråd. En tanke att pröva: *”Servitrisen var törstig.”* Lejla säger samma ord som Henry. Fråga tillbaka: *”Vem har sagt ’Ha is i magen’ förut?”*
Fråga 5 · bortom raderna	Ett svar kan vara att Henry borde ha förklarat, så att Lejla slapp äta is, eller att hon lärde sig mer av att titta. Ett bra svar tar med något Henry gör.
Öppna frågor	*”Lejla skrattar fast hon inte vet åt vad. Varför gör hon det, och finns det fler sätt det kan vara?”*; *”Vad tror ni att Henry tänker när han ler?”*
Om eleven fastnar	Peka på *”som om han hade hela eftermiddagen på sig”*.

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp.

Tio i elva

Klockan var tio i elva, och om tio minuter skulle restaurangen öppna. I köket fräste löken i stora pannor, ugnarna brummade och någon ropade efter fler tallrikar. Lejla hade prao och hade fått skära gurka. Skivorna blev tjocka och tunna om vartannat, och två gånger tappade hon kniven på golvet. Kocken Henry tittade på henne över grytorna.
”Nu gäller det att ha is i magen”, sa han och gick ut i kylrummet.

Lejla stod still en sekund. Sedan öppnade hon frysen, tog tre isbitar och tuggade i sig dem en i taget. Det knastrade i hela huvudet, och det gjorde ont i tänderna. När Henry kom tillbaka frågade han vad hon gjorde vid frysen.
”Jag har is i magen nu”, sa Lejla. ”Tre bitar.”
Henry skrattade så att han fick hålla sig i diskbänken, och Lejla skrattade också, fast hon inte visste åt vad.
”Du är nog den första som har gjort det på riktigt”, sa han.

Så kom de första gästerna, och lapparna med beställningar blev fler och fler, tio, femton, tjugo. Pannorna fräste, och någon tappade en tallrik i diskrummet. Henry vände fiskbitarna en i taget, som om han hade hela eftermiddagen på sig. Lejla tittade på honom en lång stund. Hon skar långsammare, och nu blev alla gurkskivor lika tunna. Klockan ett kom servitrisen inspringande och ropade att ett helt fotbollslag just hade kommit in. Lejla fyllde ett glas med is och räckte henne det.
”Ha is i magen”, sa Lejla.
Henry log ned i stekpannan.

1. Hur många isbitar tuggar Lejla i sig?
2. Hur känner sig Lejla när Henry har gått ut i kylrummet? Hur vet du det?
3. Vad betyder ”ha is i magen” i den här berättelsen? Vad i texten får dig att tro det?
4. Varför ger Lejla servitrisen ett glas med is? Hur vet du det?
5. Henry förklarar aldrig vad han menar. Borde han ha gjort det? Varför?